

קבר שמעון הצדיק Cave of Simon the Just

נ.צ: 17196.13326
גוש: 30514
הכרזת האתר: י-1390 עמ' 2159 31.8.67 IAA: 8910/0
רחוב: עות'מאן בן עפאן, אבו בכר א סדיק
תאור כללי: מערת קבורה חצובה, בחזיתה חצר
הקשר סביבתי: אתר בשצ"פ בלב המרקם האורבני

שמות אחרים: אל יהודיה

יעוד המקום: ציון קבר (מקום תפילה), אתר ארכיאולוגי בעלות: ?
מפעיל המקום: משרד הדתות
שימוש כיום: ציון קבר (מקום תפילה)

גודל: קטן מאוד, פחות מ- 1/2 דונם
חפירות: ברטון ג' א', 1902
ניצפות: בינונית
תיצפות: נמוכה.

תאור הממצאים:
מערת "שמעון הצדיק":
מערת קבורה חצובה בסלע. בחזית המערה: חצר, ממנה נחצב פתח כניסה לחדר מבוא. מחדר המבוא נחצב מעבר צר שהוליך מטה, לחדר המרכזי. מהדופן המערבית של החדר המרכזי הותקן מעבר לחדר קבורה שבקירותיו הותקנו שני מקמרים, וממנו לחדר נוסף שבו הותקנו אצטבות בצמוד לדפנות. מדופנו הצפונית של החדר המרכזי הותקן מעבר לחדר נוסף, שבשלוש מדפנותיו הותקנו שלושה מקמרים. מעל הפתח המוביל מחדר המבוא לחדר המרכזי זוהתה כתובת החרוטה בתוך "טבולה אנסטה" בה מוזכרת אישה בשם "יוליה סבינה". המסורת מזהה מקום זה כמקום קבורתו של שמעון הצדיק "משיירי כנסת הגדולה" (פרקי אבות א').
מערת "הסנהדרין הקטנה":
המערכת כוללת שני אגפים, להן חצר ומבוא משותפים. באגף האחד, חדר מרכזי ושלושה חדרי קבורה, שבכל אחד מהם נחצבו שלושה מקמרים. באגף השני ששה חדרים, בדפנותיו של כל חדר נחצבו שלושה חדרים. במערה 19 מקמרים ושמונה כוכים המאוחרים לשלב המקורי. המסורת מזהה מקום זה כמקום קבורתם של אנשי הסנהדרין הקטנה.
ע"פ ב. זיסו וע. קלוונר, הימצאותם של מקמרים, והעדר כוכי קבורה כמקובל, יתכן ומרמזים על התקנת מערכות קבורה אלו במאה הראשונה לסה"נ, כמערכות שנועדו להעברת גלוסקמות ממערות אחרות, זאת עקב התרחבותה של ירושלים בעקבות בניית החומה השלישית.

קבר שמעון הצדיק

תקופות: הרודיאנית, רומית
רמת השתמרות: בינונית/נמוכה
ממצא מיוחד:
פוטנציאל לחפירה עתידית: 5, 4, 3, 2, 1

מידע נוסף:

קבר שמעון הצדיק Cave of Simon the Just

יחס אתר-סביבה:

האתר ממוקם בשיפולי הגבעה, סמוך לבתי שכונת שיח' ג'ראח. שביל עפר מוביל לאתר ולא נעשה כל נסיון לשלב את האתר בסביבתו או להסדירו מבחינה נופית. בחזית המערה נבנתה מבואה מודרנית הזרה לחלוטין לאופיו של האתר ומהווה מפגע. מערת הסנהדרין הקטנה אף היא נטולת הקשר מתוכנן לסביבתה.

נגישות: גבוהה. ניתן להגיע ברכב בדרך עפר עד לפתחי המערות. זמינות הביקור בהתאם לשעות הפתיחה.

שימור:

מצב השתמרות: בינוני. לא בוצעו עבודות שימור באתר אולם מבנה הקבר ברובו יציב והואיל ומדובר בחציבה בלבד. עם זאת, חלק מהאדריכלות הפנימית שתועדה בעבר כבר לא קיימת כיום. בשל ריבוי ארונות הספרים, התמונות ושאר תשמישי הקדושה קשה להבחין במערה עצמה. "מערת הסנהדרין הקטנה" מוזנחת ומלוכלכת בגרפיטי. לאתר בכללו נגרם נזק רב בשנים האחרונות.

טכנולוגיות: חציבה בסלע.

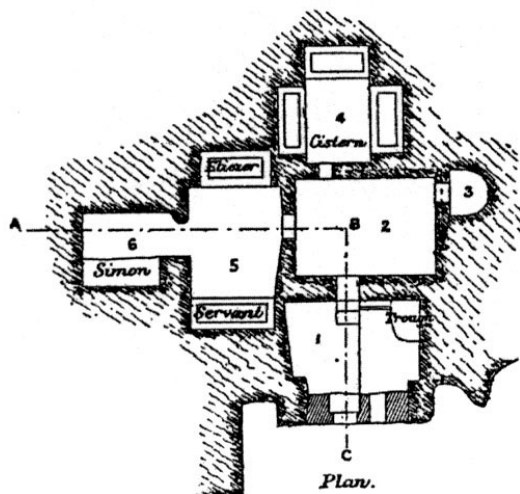
מסקנות:

☐	ערך ארכיאולוגי מיוחד
☐	ערך היסטורי
☒	ערך דתי-תרבותי
☒	ערך אדריכלי/טכנוי
☒	מייצג תקופה
☐	ערך נופי
☐	נדירות
☐	השרדות
☐	מקבץ
☐	פגיעות

לאתר ערך דתי כמקום קדוש, וערך אדריכלי/תרבותי כדוגמא לתרבות הקבורה בימי בית שני. יש לאפשר ניצול האתר כמקום תפילה. עם זאת, יש למנוע ככל שניתן נזק נוסף, על זה שקיים, כתוצאה מהשמשת המקום לצורך זה. יש להסיר מפגעים, כדוגמת מבואת הכניסה ולאפשר פיתוח העונה לדרישות הציבור מחד, אך אינו פוגע בממצא או בחזות האתר מאידך. אין לאפשר בנייה סמוך לאתר.

היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה: האתר נמצא בקרבת קברי המלכים (70), שרידי החומה השלישית (66) וקבר הגן (67).

ייתכנות תיירותית: בינונית/גבוהה, ברמה עירונית.

תכנית, מתוך: Warren and Conder, 1884

ביבליוגרפיה:

סקר ירושלים [102] אתר 245
קלונר 1980 : 40

Clermont-Ganneau 1899:267-270

Warren and Conder 1884

תאריך עדכון: קיץ 2002

ממלא הנתונים:

שחר פוני - אדריכל

יוחנן (גיון) זליגמן - ארכיאולוג

קבר שמעון הצדיק Cave of Simon the Just

ירידה למערת קבורה,
"סנהדרין הקטנה"

חזית מערת "הסנהדרין הקטנה"

הכניסה למערה, "שמעון הצדיק"

חזית מבנה הקבר (המבואה המודרנית)

הסדרת חלל המערה כמקום תפילה

פנים המערה, "סנהדרין הקטנה"

שרידי ארקוסוליה, "שמעון הצדיק"